

Helse Nord
postmottak@helse-nord.no

Regional utviklingsplan for Helse Nord 2020 – 2035. Høringssvar fra Det Helsevitenskapelige fakultet, UiT Norges arktiske universitet

UiT Norges arktiske universitet ved Det helsevitenskapelige fakultet, viser til høringsnotat til regional utviklingsplan for Helse Nord 2020-2035, og takker for å få anledning til å gi høringssvar.

Bakgrunn

UiT Norges arktiske universitet som i år markerer sin 50 års feiring, er et breddeuniversitet som bidrar til kunnskapsbasert utvikling regionalt, nasjonalt og internasjonalt, og UiT er en helt sentral aktør i utdanning av arbeidsstyrken i nord.

Legemangel i nord var bakgrunnen for opprettingen av et universitet i Tromsø i 1968, og et opprinnelig medisinsk fagområde er gjennom årene utvidet og utviklet til det nåværende Helsevitenskapelige fakultet (Helsefak), en nasjonal nyskaping som omfatter de aller fleste helsefagene.

Det helsevitenskapelige fakultet arbeider tett sammen med praksisfeltet i nord for å løse fremtidens utfordringer knyttet til helse og omsorg. Det gjelder både spesialist og kommunehelsetjenesten.

Legeutdanningen er gjennom årene bygget opp i tett samarbeid mellom UiT og det forhenværende Regionsykehuset i Tromsø, RST, senere Universitetssykehuset i Nord-Norge Helseforetak (UNN HF). UNN HF er nå Helsefaks nærmeste samarbeidspartner i utdanning av leger, sykepleiere og annet helsepersonell, og danner grunnlaget for høringsuttalelsen vår.

Generell tilbakemelding

Utkastet til utviklingsplan fremstår som meget omfattende når det kommer til sidetall, mens det i liten grad svarer til våre forventninger når det gjelder konkrete mål med tilhørende tiltak.

Kapittel 1 er et sammendrag av planen, kapittel 2-4 beskriver nåsituasjonen og overordnede strategier og føringer, mens kapittel 5 og 6 har overskriftene hhv «Utviklingstrekk og framskrivning» og «Helse-Nord møter utfordringene – tiltak».

Vi mener forslaget til utviklingsplan reflekterer en svært bekymringsfull nedtoning av samarbeidet med UiT.

Universitetssykehus

Betegnelsene universitetssykehus og regionsykehus beskrives i forslaget til utviklingsplan i hhv kap 3.5.5 og 3.5.6.:

«Kap 3.5.5. Universitetssykehusfunksjonen i Helse Nord

UNN har i sin Universitetssykehusfunksjon et særskilt ansvar for medisinsk utdanning og forskning

I den foreslåtte planen utelater man helt å referere til at de overordnede vilkår for å få godkjenning til å kunne benytte betegnelsen universitetssykehus, består i at sykehuset **«må samarbeide med ett eller flere universitet(er) som uteksaminerer medisiner og annet helsepersonell»**. De fem kulepunktene som er referert i utkastet er omtrentlige i forhold til originalen, og avsnittet utelater helt å beskrive at kulepunktene ikke er annet enn en nærmere beskrivelse av hvordan dette **samarbeidet** skal operasjonaliseres.

I den aktuelle paragrafen fra *Forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten*, står det:

«§ 3-2. Vilkår for å få godkjenning til å kunne benytte betegnelsen universitetssykehus
Følgende vilkår må være oppfylt for å få godkjenning til å kunne benytte betegnelsen universitetssykehus:

Helseforetaket og/eller sykehuset må samarbeide med ett eller flere universitet(er) som uteksaminerer medisiner og annet helsepersonell ved at

- 1. det bidrar vesentlig i forskningsbasert utdanning i medisin og annen helsefaglig utdanning*
- 2. kandidatene har det vesentlige av sin praktiske og teoretiske undervisning ved sykehuset*
- 3. det bidrar vesentlig i doktorgradsutdanningen i de fleste kliniske fag innen medisin og andre helsefaglige disipliner*
- 4. det kan dokumenteres at det utføres biomedisinsk og helsefaglig grunnforskning, translasjonsforskning og klinisk forskning innenfor de fleste kliniske fagområder og*
- 5. det kan dokumenteres forskningsaktivitet av høy internasjonal kvalitet og bredde.*

Det bør i utviklingsplanen også vektlegges at legespesialistutdanningen vil kunne oppnå synergieffekter i UNN og UiT. Nødvendige funksjoner og godkjenninger er ikke på plass i de mindre foretakene. Pedagogisk kompetanse må utvikles. Mye av spesialistutdanningen vil måtte skje i UNN. Samarbeid om utdanning i nord er sentral for rekruttering av leger i nord.

Helse Nord møter utfordringene - tiltak

Mens det i de foregående kapitler er trukket opp hovedområder og føringer, har kap 6 overskriften Helse Nord møter utfordringene – tiltak.

Kapitlet med sine undertitler og «Tiltaksbokser» beskriver hovedsakelig en blanding av mål og prosesser som skal igangsettes, mens konkrete tiltak er i mindretall og flere savnes. Det som er meget bekymringsfullt og som UiT stiller et stort spørsmål ved, er Underkapitlet 6.5.5 *Universitetssykehusfunksjonen i Helse Nord*, det vil si det som skal beskrive **regional**

plan for Universitetsfunksjonen i Helse Nord i tidsrommet 2020 – 2035, og som utgjør følgende seks og en halv linjer:

«Regionen har en liten befolkning og et begrenset volum av pasienter kombinert med mange sykehus. Regionen vil ha nedgang i den yrkesaktive del av befolkningen i årene som kommer og rekrutteringsgrunnlaget svekkes. Dette har betydning for å ivareta de høyspesialiserte funksjoner og trygge grunnlaget for undervisning og forskning i universitetssykehuset. Helse nord må ta aktivt stilling til konsekvensene for universitetssykehusfunksjonen av endringer i befolkningen og nye muligheter som følge av medisinsk utvikling.»

UiT er selvfølgelig enige i punktene som er nedfelt, men vi mener beskrivelsen av Universitetssykehusfunksjonen, dets særegne stilling og tiltakene for hvordan denne funksjonen med sine helt spesielle oppdrag er mangelfullt beskrevet. Her er det ingen tiltaksboks, ingen tiltak?

En utviklingsplan for Helse-Nord Regionale Helseforetak **må** etter vår oppfatning forbedres betydelig spesielt mhp følgende punkter

- klargjøring av mål for universitetssykehusfunksjonen både når det gjelder pasientbehandling, utdanningsoppgaver, forskning og innovasjon
- spesiell klargjøring av at Universitetssykehusets rolle i den praktisk kliniske undervisningen av legestudenter er spesielt ressurskrevende
- klargjøring av mål for helseforetakenes funksjon som praksisarena for alle helseutdanningsstudenter
- klargjøring av forskningsambisjoner og mål for aktiviteten.
- klargjøring av mål for spesialistutdanningen og oppgavene til UNN i forhold til denne oppgaven

Videre er det viktig med eksplisitte tiltak i forhold til

- Støtte til opprettelsen av samisk sykepleieutdanning i regi av UiT og Samisk høgskole (allerede planlagt og spilt inn til KD)

I kapittel 6.8 *Forskning og innovasjon* i planen nevnes ikke samarbeidet med universitetene **med ett eneste ord**. Den regionale planen fram mot 2035 må erkjenne, og dermed klargjøre, at alt fremtidig forskningsarbeid skal foregå i et **samarbeid** med universitetene.

For å kunne yte det beste for regionen når det gjelder pasientbehandling, er det helt fundamentalt med et godt samarbeid innen helseregionen. En regional utviklingsplan bør derfor også omfatte klargjøring av samarbeidsarenaene mellom helseforetak (RHF, HF) og universitet (se Husebekk-utvalget), og beskrive prinsipper for styresammensetning.

Oppsummert, foreligger det en **utviklingsplan der det er helt fundamentale mangler i beskrivelsen av tiltakene som bør rettes mot UNN som Universitetssykehus, herunder samarbeidet med UiT som har PhD program i alle helsedisipliner**, for at det som siste ledd i kjeden fortsatt kan gi folk i Nord Norge et likeverdig tilbud på høyspesialiserte tjenester som resten av landet.

Thrina Loennechen
Dekan

